

روان‌شناسی عمومی، ج ۱ و ۲

* مؤلف: دکتر حمزه گنجی

* ناشر: دانشگاه پیام نور

* سال نشر: ۱۳۷۱

* محل نشر: تهران

* نوبت چاپ: بیستم

کتاب *روان‌شناسی عمومی*، جلد ۱ و ۲ متنی ساده و روان دارد. با آنکه قواعد زبان فارسی را رعایت کرده است، در سراسر متن غلط‌های تایپی فراوان به چشم می‌خورد، مثل صفحه ۹۲ که به جای Study، Sstudy، و صفحه ۱۱، پاراگراف ۳ خط ۳ که به جای M.A (سن عقلی)، N.A آمده است. زیرنویس‌های صفحات ۱۶۲، ۱۶۷ و ۲۵۷ نیز نوشته نشده است.

متن حاضر از نظر به‌کارگیری اصطلاحات و واژه‌های تخصصی دقیق نیست؛ چنان‌که در ص ۲۲۲، به جای Anxiety، دل‌نگرانی آمده و در ص ۲۴۷، پیام عصبی را مترادف با Nerve Impulse ذکر کرده است.

برای تفهیم مطالب عموماً از ضرب‌المثل استفاده شده است. پرسش‌هایی نیز در پایان فصل‌ها آمده است، لکن در برخی فصول، این پرسش‌ها یادگیری خاص و مناسبی را از فصل منعکس نمی‌سازد؛ مثلاً در فصل هوش، پرسش‌ها بیشتر بر روایی و اعتبار متمرکز است. کتاب در دو جلد به چاپ رسیده، که کیفیت چاپ در جلد ۱ مناسب نیست، ولی در جلد ۲ نسبتاً بهتر است.

محتوای فصل‌های ارائه شده تناسب کاملی با یکدیگر ندارد؛ برای مثال، حجم فصل ۱ (ادراک) ۱۵ صفحه و حجم فصل ۸ (احساس) ۲۸ صفحه است. فصل آمار و گروه کنترل (فصل ۶) ضرورت بحث در حد یک فصل را ندارد، هرچند مؤلف کتاب‌های دیگری هم در این زمینه دارد. مطالب در فصل ادراک و انگیزش جامع نیست. درباره جنبه‌های مختلف انواع انگیزش (جنسی، گرسنگی، تشنگی) در حد لازم بحث نشده است. نظریه پیاژه در مورد تحول هوش، ناقص و به‌طور خلاصه طرح شده است (ص ۱۲۹). در صفحه ۱۳۷، به توضیح آزمون آدامک پرداخته شده است که نیازی به طرح این آزمون در کتاب روان‌شناسی عمومی نیست و به نظر می‌رسد، برای

جذابیت طرح شده است.

مباحثی که در کتاب طرح شده، اصول علمی را رعایت نکرده است. مسئله هفت تیر کشیدن، پریدن وسط کلاس و وساطت استاد به عنوان مثالی علمی طرح شده است که جدای از اعتبار علمی این مثال، به مسئله تربیتی و اخلاقی آن نیز باید توجه شود. در صفحه ۱۲۹، هوش A و B به عنوان هوش ذاتی و عملکرد، فاقد استناد علمی است. در صفحه ۱۴۷ زیرنویس ۱۱، عنوان شده که آزمایش مستند و علمی است. توضیح مزبور این تردید را مطرح می کند که در موارد دیگر، آزمایش ها علمی نبوده است. داده ها و اطلاعات استفاده شده به روز نیست و منابع آخر کتاب قدیمی است؛ برای نمونه، بحث هیستری در کتاب های جدید، با عنوانی دیگر مطرح می شود و کاملاً متفاوت است؛ ولی در جلد ۲ ص ۱۰۲، این واژه طرح شده است. با عنایت به مباحث فوق، کتاب فاقد مبانی نظری قابل قبول است، از منابع قدیمی سود جسته است، محتوای غنی روان شناسی نوین را ندارد، واژه ها و اصطلاحات علمی به درستی در کتاب به کار نرفته است و نیازمند به تجدیدنظر اساسی در ابعاد علمی و صوری است.